

Praznična jadikovka nad životnom sredinom

Danas se, širom sveta, obeležava Svetski dan zaštite životne sredine. Juče je, u Beogradu, potpisan sporazum kojim se omogućava dalja ekspertska pomoć Švedske u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji u oblasti zaštite životne sredine, a danas smo obavešteni da je Republika Srbija postala je 137. članica Međuvladine naučno-političke platforme o biodiverzitetu i uslugama ekosistema.

Sudeći na osnovu ove dve, lepe, vesti mogli bi smo da zaključimo da Srbija ima jasnu političku agendu u oblasti zaštite životne sredine i to je, delimično, tačan zaključak ako se, u svojim opservacijama, zadržimo na tom, strateškom, državnom nivou.

Ali, život, onaj realni, svakodnevni je nešto sasvim drugo, posebno u ovoj izuzetno važnoj oblasti i odvija se, jednako kao i u svim sferama na, lokalnom, mikro nivou malih zajednica.

Da li smo to mi...?

Na tom, lokalnom, nivou Svetski dan zaštite životne sredine prolazi, kao i svih

ranijih godina, neprimetno i nezabeleženo, ukoliko izuzmeno neke, na brzinu organizovane, nazovi ekološke događaje, koji su, pre svega, u funkciji aktuelne izborne kampanje.

A i ti, tako „sklepani“ događaji, samo potvrđuju da smo, na žalost, svetlosne godine daleko od postulata da mislimo globalno a delujemo lokalno.

Ishodi naše nespremnosti, ili nesposobnosti da se menjamo i primenjujemo određena pravila u našem ponašanju vidljivi su, na svakom koraku, baš oblasti zaštite životne sredine.

Obično se, na današnji dan, u svečarskom tonu ponavlja mantra da su „mediji značajan partner i da imaju ključnu ulogu u podizanju informisanosti i svesti javnosti u vezi sa pitanjima zaštite životne sredine“.

Upravo zbog toga, evo, povodom današnjeg Svetskog dana zaštite životne sredine koji se, u svetu i Srbiji obeležava pod sloganom „Ja sam sa prirodom“, nekih podataka koji potvrđuju tu našu nespremnosti, ili nesposobnosti da se menjamo i primenjujemo određena pravila u oblasti zaštite životne sredine, bar na teritoriji pet lokalnih samouprava koje čine Raški upravni okrug.

Za realizaciju brojnih ciljeva unutar sektora zaštite životne sredine, u protekloj 2019 godini, bilo je izdvojeno, zbirno u pet lokalnih samouprava, 356.380.574 dinara. U procentima, u odnosu na ukupne budžete lokalnih samouprava to se kretalo od 12,1% (Raška) do 0,13% (Vrnjačka Banja).

Izdvajanja na budžetskoj programskoj poziciji 6-Zaštita životne sredine su, u tekućoj 2020 godini, na žalost, još manja i zbirno, u svih pet lokalnih samouprava, iznose 277.769.491,20 dinara ili čak 78.611.082,80 dinara manje u odnosu na 2019 godinu i kreću se u rasponu od 4,3% (Kraljevo), do samo 0,19% (Vrnjačka Banja) u odnosu na ukupne budžete lokalnih samouprava.

Da li je moguće...?

Budžetske procese, u lokalnim samoupravama na teritoriji Raškog upravnog okruga, sa stanovišta pripreme budžeta, određivanja visine sredstava koja se obezbeđuje različitim budžetskim korisnicima, prezentovanja informacija o trošenju javnih sredstava i efekata na ispunjavanje ciljeva javnih politika u oblasti zaštite životne sredine, deklariranih kroz programske budžete tri opštine (Vrnjačka Banja, Raška i Tutin) i dva grada (Kraljevo i Novi Pazar) i dalje karakteriše nedovoljna transparentnost i neviđena suprematija političke dimenzije budžeta lokalnih samouprava.

Prošlo je pet godina od kada su Zakonom o budžetskom sistemu u Srbiji uvedeni programski budžeti u lokalnim samoupravama ali, na žalost, bar u oblasti zaštite životne sredine izostale su željene i, preko potrebne, promene praksi.

Red je da se na to ukaže. Bar na današnji Svetski dan zaštite životne sredine.